

Mednarodne poletne šole na FDV

Na ljubljanski fakulteti novi družboslovni umi in upi

*Od Kosova do analize socialnih omrežnih podatkov, od dodiplomskih do doktorskih študentov
Na treh šolah 64 tujih študentov – Ugledni tuji in domači predavatelji*

Ena trenutno najbolj vplivnih fakultet v Sloveniji – Fakulteta za družbene vede v Ljubljani – poleti ne spi. Trenutno na FDV poteka kar štiri mednarodne poletne šole – Pogumna Nova Evropa 2005, Zbiranje in analiza omrežnih podatkov, poletna šola o varnosti in sodelovanju v jugovzhodni Evropi in Okoljski management (ta se je pri nas drugič začela včeraj, organizira pa jo t. i. utrechtška mreža). Pogumna Nova Evropa je na vrsti že četrty zapored, tokrat so v ospredju teme, povezane s prihodnostjo Evropske unije. Pred štirim leti so si to poletno šolo 'izmislili' študentje FDV, ki jih je spodbudila knjiga Aldousa Huxleyja Pogumni novi svet (Brave New World). Na FDV so izjemno ponosni tudi na delavnico in seminar Zbiranje in analiza omrežnih podatkov, ki poteka v soorganizaciji Evropske znanstvene fundacije, nekakšnega evropskega SAZU.

Posebnost poletne šole, ki jo poleg FDV pripravljata Evropska znanstvena fundacija, so po besedah dekanja FDV dr. Anuške Ferligoj izključno doktorski študentje. Iz 12 evropskih držav je k nam prišlo 26 študentov, bodoči doktorji znanosti. Gre za prvo tovrstno šolo o kvantitativnih metodah v družbenih vedah za prihodnjih pet let pri nas, njen cilj pa je doktorskim študentom ponuditi povezovanje teoretičnih družboslovnih tem z najno-

vejšimi metodološkimi pristopi. Študentje bodo svoje ugotovitve in izsledke zadnji dan delavnice tudi predstavili. Evropska znanstvena fundacija bo najboljšim študentom finančno omogočila, da bodo po poletni šoli svoje naloge razvijali naprej. Evropska fundacija vsako leto izda razpis za prijavo najboljših študentov za sodelovanje na teh poletnih šolah. Izbor je zelo pretehtan, saj fundacija tem študentom plača vse druge stroške, prevoza.

Nizozemski študent o Pogumni Novi Evropi

Jonathan Mijls

Jonathan Mijls je dodiplomski študent sociologije na Univerzi v Amsterdamu. V Sloveniji je prvič, mednarodna poletna šola Pogumna Nova Evropa je po njegovem res dober projekt FDV. Zakaj? Ker je Evropska unija trenutno v ospredju političnega dogajanja v svetu. Da je prišel prav v Slovenijo, se je odločil, ker ga zanima, kako nova članica EU doživlja članstvo, kako je preživela tranzicijo iz enega obdobja v povsem drugega in kako napreduje v razviti Evropi. Po njegovem je referendum o tem, ali naj ima EU skupno evropsko ustavo, koristen, čeprav se za da ali ne o ustavi skrivajo marsikateri pasti, saj je skupna evropska ustava zajeten dokument, ki ga je treba skrbno proučiti, medtem ko 'navaden državljan' nima take priljubljenosti. Za kaj takega moraš biti pravi strokovnjak. Po njegovem ni slabo, da se intenzivno pogovarjamo o prihodnosti EU, ljudem vsepovsod po Evropi pa je treba jasno razložiti, zakaj bi, denimo, Turčija lahko bila članica EU oziroma zakaj ne. Še vedno je prepričan, da je Nizozemska zelo tolerančna država na več ravneh, a v vsaki državi obstajajo in bodo obstajale politične skupine s konservativnimi in do manjših sovražnimi stališči. Jonathan je eden tistih, ki se je zelo veseli razprave o političnem stanju na Kosovu in simulacije o odločanju v Evropskem svetu.

V šoli sodeluje 18 priznanih znanstvenikov s področja družboslovne analize socialnih omrežij, med njimi tudi prof. dr. Ron Breiger z Univerze v Arizoni (ZDA), eden najuglednejših družboslovcov. Po mnenju dekanja FDV gre za vrhunsko poletno šolo znanosti in Slovenija je lahko ponosna, da je bila izbrana za gostiteljico.

O varnosti in sodelovanju

Zanimiva je tudi poletna šola o varnosti in sodelovanju v jugovzhodni Evropi. Neel Dime, vodja službe za mednarodno sodelovanje na FDV, pravi, da bodo sicer le trije udeleženci, vsi dodiplomski študentje iz ZDA, obiskali tudi Hrvaško in Bosno in Hercegovino, kjer bodo preverjali politične razmere na Balkanu. Osrednja tema te šole je premagovanje konfliktov na Balkanu, poleg tega pa še jezik in kultura v Sloveniji. Čeprav so le trije udeleženci v prvi takšni šoli pri nas (poteka do začetka septembra), ni bojzani, da v prihodnjih letih

dneih odnosov na FDV in glavna organizatorka poletne šole, je povedala, da v šoli prevladujejo teme o Uniji – finančna perspektiva do leta 2013, usoda ustavne pogodbe in čezatlantski odnosi. V šoli prevladujejo dodiplomski študentje z različnih evropskih univerz, ki so skrbno izbrani. Za udeležbo v mednarodni poletni šoli morajo plačati 250 evrov pristopnine, kar naj bi potrdilo njihovo motivacijo za delo v šoli. Ta prireditelj za celoti stane okrog 35.000 evrov (brez donacij), financirajo jo pa Evropska komisija in različni sponzorji (večinoma tuja veleposlaništva) in seveda FDV, ki daje prostore in vso potrebno infrastrukturo.

Ugledni tuji in domači predavatelji

Prvi vtisi tujih študentov so po navedbah glavne organizatorke zelo spodbudni. Študenti so zagnani za delo v delavnicah, mnogi so celo z manjšo nestrpnostjo pričakovali celodnevno simulacijo o odločanju o Evropskem svetu, ki študentom pomaga pri razvijanju pogajalskih sposobnosti. V šoli sodeluje več uglednih tujih in domačih predavateljev, med njimi Esther Barbe z Barcelonske univerze (predavanje iz sklopa o varnosti in zunanjih zadevah v EU), Irec Mervyn O'Driscoll z Univerze v Corku (o zgodovini Evropske unije), pa Aleš Debeljak (o stabilnosti na Balkanu), Bojko Bučar (o bolj demokratični EU), Miro Cerar (o evropski ustavi) in drugi.

V mednarodni poletni šoli o novi Evropi prevladujejo študenti družboslovja – prava, sociologije, ekonomije in politologije. Poleg zahtevnega urnika z delavnicami in predavanji so zanje na FDV pripravili tudi ogled Ljubljane, Pirana, Škocjanskih jam, večere s plesom, karaoke noč, družabna srečanja, kjer se vsi udeleženci med seboj spoznavajo in predstavljajo države, od koder prihajajo. Naši študentje se dobro zavedajo, da je tak projekt izvrstna prilžnost za promocijo naše države v Evropi.

Aleš Čač

Tina Fistravec

te šole ne bi bilo več. Že prihodnje leto naj bi FDV gostila od 20 do 30 dodiplomskih študentov iz tujine.

Pogumna Nova Evropa

Za tuje študente je morda zanimivejša 14-dnevna mednarodna poletna šola Pogumna Nova Evropa 2005 (Brave New Europe), na kateri sodeluje 35 študentov iz 25 evropskih držav. **Tina Fistravec**, študentka mednaro-

Material za glasbila so otroci nabrali v okolici vrta, na Ljubljanskem barju

Projektno delo v Vrtcu Galjevica

Malčki odkrivali skrivnosti Barja

*Letošnji projekt vrta na Galjevici je bil namenjen ohranjanju okoliške krajine
Spoznavanje narave in družbe ter razvijanje umetnostnih in gibalnih dejavnosti*

Otroci iz Vrtca Galjevica znajo zaigrati marsikatero vižo, a tako, kakor so to počeli njihovi stari starši. V roke vzamejo ali na usta pristanejo čivkni, drdro, bombaj, brekno, prdo iz lubja, klepetalo in piščali ter zaženejo pravo pravcato godbo. Glasbila so izdelali sami v etnoglasbeni delavnici, ki jo je nekaj let vodil njihova vzgojiteljica Andreja Košir, pravzaprav so tudi material zanje nabrali sami v okolici vrta, največ na Ljubljanskem barju in v rakovinskih gozdov. Ravno tako so tam zbirali gradivo in material njihovih prijatelji in jih uporabili na področjih, kot so umetnost, narava, družba in gibanje. Na delavnicah, na katerih so na podlagi doživljenj iz narave slikali in oblikovali, so se jim nemalokrat pridružil starši in bili – podobno kot malčki – delžni prav posebne vzgoje.

Projektno delo kot način načrtovanja vzgojnega dela v Vrtcu Galjevica poznamo že deset let, je povedala ravnateljica Ana Mislej. Osrednje področje je ohranjanje kulturne in naravne dediščine, v tem okviru pa si vsako leto izberejo temo, ki jo obravnavajo v integrirani obliki na šestih področjih kurikulumov. V preteklih letih so tako spoznali stare obrti, zlasti lončarstvo, staro Ljubljano in njeno kulturno dediščino ter praznične in ljudske izročila.

Lani so si izbrali Barje, predel, ki sodi po besedah Mislejeve v za-

kladnicno svetovnih znamenitosti, doma pa velja zaradi neozaveščenosti in nepoznavanja pogosto le za odlagalnišče smeti. Cilj projekta je bil razviti pozitiven odnos do narave in prebuditi ekološko zavest, posledno tudi pri starših. »Otroci nam med poučnicami posiljšajo razglednice iz tujine, z vseh celin, ne poznajo pa okolja, v katerem živijo, in ne vedo, kaj jim lahko ponudi. Ne poznajo ne močvirskega tulipana in redkih vrst ptic ne možnosti za rekreacijo, sprehode in izlete.«

Konec prejšnjega leta je vrtec povabilo k sodelovanju Društvo krajskih arhitektov Slovenije in ga vključilo v likovni natečaj Mi urejamo krajino, projekt pa so vzgojiteljice s področja umetnosti razširile na naravo, družbo, gibanje ter matematiko in jezik. V okviru teh področij, ki so se med seboj povezovala in dopolnjevala, so pripravile izlete in delavnice. Učno okolje tako ni bilo le igralnica, marveč se je razširilo na naravo, kjer so otroci raziskovali in z lastnimi izkušnjami odkrivali novosti, je poudarila ravnateljica. To znanje so uporabili v drugem delu, v vrtecških delavnicah, ki so jih izvajale vzgojiteljice, občasno tudi znanjski strokovnjaki, študentke pedagoške fakultete in starši.

Rezultati raziskovanja malčkov so razstavljeni na hodnikih in v igralnicah, najraje pa se z njimi pohvalijo »veliki« raziskovalci. Pet- in šestletniki so hiteli naštevati, kaj vse so videli in se naučili na Barju. Vse so fotografirali in

narisali ali upodobili na kakšen drug ustvarjalen način – izdelali makete, gnezda, ptičje valilnice, športne pripomočke in celo ljudska glasbila, s katerimi lahko vsak dan pripravijo pravi ljudski koncert. Tri- in štiriletniki so »šli na zeleno travco«, kakor so poimenovali svojo delavnico, najmlajši pa so naravo le opazovali in se tako po svoje učili, kaj se skriva v njej.

Pri vseh projektih so sodelovali starši in stari starši otrok, ki so bili po eni strani bogat vir zamisli (predvsem babice in dedki pri obujanju spominov na stara glasbila ali igre, s katerimi so se zabavali v otroštvu), po drugi pa so želeli v vrtaču tudi njih opozoriti na naravno dediščino. »V vseh dejavnostih smo spodbujali občutek za okolje in odgovornost za njegovo varovanje. Le ekološko ozaveščen otrok, nekoč odrasli, bo lahko razvil čut za naravo,« je sklenila ravnateljica. **Simona Bandur**

Odprto pismo ministru

Spoštovani starši devetošolcev!

Ce tudi vas skrbijo hitre spremembe šolske zakonodaje in nejasnosti v zvezi s kritični vpisovanju v srednje šole, vas vabimo, da preberete naše pismo. Vse, ki se strinjate z njegovo vsebino, pa prosimo, da se nam pridružite, tako da se pod besedilo podpisate, ga izrežete in čim prej pošljete na naslov:

Minister dr. Milan Zver
Ministrstvo za šolstvo in šport
Kotnikova 38
1000 Ljubljana

Veseli bomo seveda tudi podpore vseh drugih državljanov, ki jih zanima šolanje naših otrok.
Starši devetošolcev Osnovne šole Franceta Bevka v Ljubljani

Spoštovani minister dr. Milan Zver!

Nedavna sprememba zakona o osnovni šoli je spravila v negotovost učence, ki bodo v šolskem letu 2005/2006 končevali devetletko. Ne da bi si vzeli dovolj časa za izdelavo novih, boljših pravil, se odločili v najkrajšem času odpraviti prejšnji sistem meril in postopkov selekcije niranja pri vpisu v srednje šole, ki res je imel pomanjkljivosti, vendar so bila pravila dodelana, jasna in znana učencem in staršem. Spreminjanje meril tih pred zdajci in povrhu tega celo za nazaj ni le pravno sporno, temveč je povsem brezobzirno do šolarjev, ki imajo že sicer dovolj skrbi v zadnjem letu osnovnega šolanja.

Glede na to, da bodo nacionalni preizkusi znanja ob koncu tretje triade še naprej obvezni, se sprašujemo, v čem bi lahko bil za učence in kakovost šolanja boljši sistem meril, ki upošteva le ocene v spričevalih za 7., 8. in 9. razred, od sistema, ki te ocene kombinira z rezultati nacionalnih preizkusov. Merila, ki jih dobimo, če upoštevamo samo ocene v spričevalu ali samo dosežke na nacionalnih preizkusih, ne morejo biti bolj nepristranska in pregledna kot tista, ki upoštevajo oboje. S takšno spremembo torej učenci ne pridobijo prav ničesar, saj jim ne zagotavlja objektivnejših meril, niti boljšega znanja, po drugi strani pa terja od njih, da vlagajo čas in trud v nacionalna preverjanja, ki postanejo zanje povsem nesmiselna.

Upravičeno lahko tudi povdovimo, ali je na način, ki ga predlagate, sploh mogoče izpeljati izbiro pri vpisu na šole s preveč prijavljenimi kandidati. Če bo odličnikov več kot prostih mest, bo pač potrebno poleg ocen v spričevalu še kakšno dodatno merilo. Bo torej moral del učencev najprej zbrati čim več petic, nato pa poleg obveznih nacionalnih preizkusov opravljati še sprejemne izpite? Le kako bi to moglo pomoči k izboljšanju kakovosti, saj je menda cilj dobre šole doseči čim boljše uspeh ob čim manjšem vložnem času in naporu?

Tudi trditev, da bomo s tako spreminjenim sistemom privarčevali denar, ni prepričljiva. Kako bi lahko bili nacionalni preizkusi, ki ne štejejo za vpis, cenejši od tistih, ki štejejo, še posebej če bodo potrebni drugačni načini selekcije niranja, ki najbrž tudi niso zastopi?

Čeprav je varčevanje res nujno, je treba o stroških in učinkih na področju izobraževanja razmišljati dolgoročneje. Če izberemo cenejšo

Vtisi sodelujočih v programu Leonardo da Vinci

Dobre življenjske izkušnje

*Mladi, ki so prek Leonarda da Vincija delali v tujini, so se vrnili
z dobrimi izkušnjami, a malce razočarani – Zapleti pri urejanju delovnih dovoljenj*

Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja CMEPIUS izbere vsako leto približno petsto dijakov, študentov, mladih delavcev in mentorjev, ki se želijo prek programa Leonardo da Vinci bodisi učiti bodisi pridobiti delovne izkušnje v tujini. Področja izobraževanja in usposabljanja so zelo različna, prav tako vtisi sodelujočih, ki so izrabili priložnost sofinanciranja in dopolnili ali preskusili znanje zunaj meja Slovenije. O izkušnjah, ki so jih pridobili v tujini, smo se pogovarjali z dijakoma Vzgojno-izobraževalnega zavoda Višnja Gora, nekdanjima študentoma Višje strokovne šole Murska Sobota ter Martino Pečnik, ki je v programu sodeloval kot mlada delavka.

Namen programa Leonardo da Vincija in njegovih projektov mobilnosti je spodbujati mlade, da izboljšajo poklicna znanja in znanje tujega jezika ter da spoznajo drugo deželo, njeno kulturo, običaje, predvsem pa da postanejo bolj samostojni in samozavestni. Za sredstva, ki jih v ta namen daje Evropska unija, se morajo v začetku leta prijavit na CMEPIUS, vendar skupaj s pravno osebo (srednjo šolo, fakulteto, univerzo, podjetjem ali drugo organizacijo), s katero pripravijo projekt in poiščejo primerne partnerje v tujini. Po podatkih Marje Medved, koordinatorice programov mobilnosti pri CMEPIUS, izberejo vsako leto približno petsto prijavljenih dijakov, študentov, mladih delavcev, mentorjev in mentorjev tujih jezikov, razdelijo pa jim približno 850 tisoč evrov (praviloma dobijo po pet tisoč evrov na leto), pri čemer je treba poudariti, da ne gre za štipendiranje, temveč sredstva, ki jih porabijo za bivanje, pot v tujino in za zavarovanje. V programih sodeluje največ dijakov in študentov, področja, na katerih delajo, pa so zelo različna; med srednješolci denimo prevladujeta gostinstvo in turizem.

Delo v italijanski restavraciji

Na tem področju si že pet let pridobivajo izkušnje dijaki Srednje šole za gostinstvo in turizem Ljubljana, enota Višnja Gora, ki deluje v okviru tamkajšnjega vzgojno-izobraževalnega zavoda, namenjenega mladostnikom s težavami pri socialni integraciji. Obiskali smo jih na zadnji šolski dan, ko so dijaki že mahali s priporočili. **Benjamin Romšak**, dijak

tretjega letnika (smeri kuhar), je poleg spričevala pokazal izkaznico, na kateri je pisalo Europass. Aprila in maja je namreč s še devetimi sošolci tri tedne delal v restavraciji v Italiji. Nad izkušnjo je bil navdušen: »Spoznal sem, kaj sta resno delo in akcija v kuhinji. Hrano je namreč hkrati pripravljalo kar enajst kuharjev, v restavraciji pa je bilo takrat sto gostov. Vseč mi je bilo, da nam kuharji niso dovolili pomivati posode, ampak so hoteli, da jim pomagamo predvsem pri pripravi hrane. 'Tukaj ste zato, da se naučite kuhati,' so nam rekli. Ker sem odprt človek, sem se dobro razumel pa tudi v delo sem se hitro vključil. Pred tem v tujini se nisem delal, zdaj pa sem spoznal, da sem morda prav to potreboval. Kuhanje me zelo zanima, zamet ni le priprava hrane, ampak umetnost ... Edina ovira, ki sem jo čutil, je bilo neznanje jezika.«

Zajelena samoiniciativnost

Maja Kozlevar, prav tako dijakinja tretjega letnika, je povedala podobno: »Na praksi mi je bilo zelo všeč, zlasti ljudje, ki so zelo gostoljubni, prijazni in odprti. Četudi ne znam njihovega jezika, sem se kar dobro sporazumevala z njimi in se marsikaj naučila. Delala sem v restavraciji, ki se je med kosilom zaradi velikega števila gostov dobesedno razživila. Hrana, ki smo jo pripravljali, je bila preprosta in okusna. Delavci v kuhinji so bili ravno tako zelo prijazni in pripravljali pomagati in tako sem se naučila številnih novih receptov, najbolj pa sem bila vesela, ko sem videla, kako so zadovoljni, če smo sami od sebe kaj naredili. Povabili so nas, naj pridemo še poleti, in verjetno

bom to možnost tudi izrabila. O delu v tujini sicer ne razmišljam, če pa bi se odločila zanj, bi najraje delala v Italiji. Zanska praksa je bila moja prva tovrstna izkušnja. Poleg tega da sem se poklicno izpopolnila, sem pridobila tudi druge izkušnje, predvsem pa preskusila samo sebe, kako se znajdem med tujimi ljudmi.«

Težave z uveljavljanjem delovnih izkušenj

Vse leto je preživela v tujini Martina Pečnik, ki se je za program mobilnosti prijavila kot mlada delavka. Projekt s področja varstva narave in upravljanja v Alpah je v celoti pripravila sama, saj po diplomii iz geografije ni mogla več sodelovati v okviru fakultete. Pri iskanju pravne osebe, s katero bi pripravila projekt, je potrebovala veliko dobro volje in optimizma, kot je povedala, na koncu pa je le privabila podjetje Logarska dolina, d. o. o., in Društvo za varstvo Alp, ki je sodelovalo kot koordinator. Pripravnost v tujini je opravila pri treh partnerjih v Avstriji, ki se ukvarjajo z varstvom narave, in – po velikih naporih – ji ga je uspelo verificirati tudi v Sloveniji.

Razočaranje nad pičilim znanjem tujeve

Lansko poletje (od junija do septembra) so si izkušnje v tujini prek programa Leonardo da Vinci nabirali tudi študentje Višje strokovne šole iz Murske Sobotice, in sicer v Walesu v Veliki Britaniji. **Andrej Orozel**, ki je takrat končeval višjo šolo, zdaj pa je že študent Visoke šole za upravljanje in poslovanje v Novem mestu, se je za sodelovanje v projektu (delal je v organizaciji Ecarter, ki se ukvarja z izobraževanjem) odločil predvsem zato, da bi izpopolnil znanje jezika in osvojil nove delovne izkušnje. Njegovi vtisi so mešani: »Pravzaprav sem pričakoval več – da se bom naučil več novega in pridobil več delovnih izkušenj. Ravno tako sem bil razočaran nad njihovim poznavanjem Evrope in znanjem tujih jezikov. Ko sem sodeloval pri izbiri študentov, ki bi jih poslali v druge evropske države, smo komajda našli dovolj kandidatov, saj skorajda ne znajo nobenega tujega jezika ... Vsekar sem pričakoval, da imajo več znanja, in mislim, da so moje razočaranje v organizaciji tudi zaznali. Sicer pa je bila izkušnja z delom v tujini pozitivna, med drugim zato, ker sva si prijateljico Vlasto med vikendi in dopustom ogledala vso Veliko Britanijo in Irsko.«

Vlasta Svetec, zdaj prav tako že študentka visoke šole v Novem mestu, je bila manj razočarana: »Delala sem v majhnem zasebnem podjetju, ki pripravljala spretnosti stane. Tako s sodelavci kot z vodstvom sem se dobro razumela, marsikaj so mi tudi pokazali, čeprav niso imeli časa, da bi se veliko ukvarjali z mano. Sicer pa je bilo v Veliki Britaniji

prijetno, spoznala sem veliko ljudi, se dobera živela v njihovih vsakdanjih, saj sva z Andrejem stanovala vsak pri svoji družini.«

Težave z uveljavljanjem delovnih izkušenj

Vse leto je preživela v tujini Martina Pečnik, ki se je za program mobilnosti prijavila kot mlada delavka. Projekt s področja varstva narave in upravljanja v Alpah je v celoti pripravila sama, saj po diplomii iz geografije ni mogla več sodelovati v okviru fakultete. Pri iskanju pravne osebe, s katero bi pripravila projekt, je potrebovala veliko dobro volje in optimizma, kot je povedala, na koncu pa je le privabila podjetje Logarska dolina, d. o. o., in Društvo za varstvo Alp, ki je sodelovalo kot koordinator. Pripravnost v tujini je opravila pri treh partnerjih v Avstriji, ki se ukvarjajo z varstvom narave, in – po velikih naporih – ji ga je uspelo verificirati tudi v Sloveniji.

In njene izkušnje? »Takšno delo pripravam vsakomur, ki želi teoretičnemu znanju dodati evropsko dimenzijo. Naučila sem se veliko novega, spoznala veliko ljudi, pridobila izkušnje in partnerstva pa želim zdaj prenesti na lokalno raven. Delo v državah EU po mojih izkušnjah pomaga predvsem pri razumevanju evropske politike in prispeva k večji iznajdljivosti pri iskanju priložnosti, ki jih prinaša članstvo predvsem na področju ekologije. Ugotovila sem, da za uspešnost v Uniji ni pomembna velikost države, saj se prodornost »majhnih« lahko kaže v znanju, odprti komunikaciji ali ohranjenem okolju. Pa vendarle bi izpostavila bi dve pomanjkljivosti. S programom Leonardo da Vinci niso seznanjena nekatera veleposlaništva, zato so pri urejanju delovnih dovoljenj precejšnji zapleti. Tudi po vrnitvi v domovino je precej težavno srečanje s slovensko realnostjo, ki šele vstopa na evropsko pot in ne priznava dela, opravljenega po poti, ki jo omogoča program Leonardo da Vinci.«

Simona Bandur